

NIEUWSBRIEF NR. 9

---

6 APRIL 2021

Team Implementatie 'De Winter' "Erkennen, voorkomen en leren voor de toekomst"

Beste lezer,

Met gemengde gevoelens schrijf ik hier mijn laatste voorwoord. We hebben een bewogen jaar achter de rug. Een jaar waarin door de Coronamaatregelen alles anders was, waarin we elkaar online leerden ontmoeten, terwijl juist fysiek contact en elkaar echt zien zo belangrijk is. Maar ook een jaar waarin het projectteam, samen met lotgenoten(organisaties) en de brancheorganisaties, heeft gewerkt aan de erkenningsmaatregelen.

Vorig jaar 1 april werd dit projectteam ingesteld om de maatregelen die waren voorgesteld naar aanleiding van het rapport De Winter uit te werken en in te voeren. Precies een jaar later is het projectteam beëindigd: de erkenningsmaatregelen zijn geïmplementeerd. Het onderwerp geweld in de jeugdzorg is echter niet 'af' of 'klaar'. Daarover zo meer.

De opdracht aan het projectteam was om de erkenningsmaatregelen te implementeren. Maatregelen die waren genomen als erkenning van uw leed, dat wat u is overkomen en nooit had mogen gebeuren. Erkennen dat dit bij velen van u gevolgen heeft gehad voor de rest van uw leven, dat het invloed heeft gehad op uzelf – uw kansen voor ontplooiing, het aangaan van relaties – uw omgeving en uw naasten.

Samenwerking

Ik schrijf hier gemengde gevoelens, omdat het ook een afscheid is van de vele mensen met wie we als projectteam zijn opgetrokken en die we hebben leren kennen als enorm veerkrachtig, bereidwillig en strijdbaar om mee te werken aan een goede jeugdzorg, met een veilige omgeving voor de kinderen die er verblijven en met oog voor de ruimte voor de professionals die er werken. Zonder deze inbreng van ervaringsdeskundigen konden wij ons werk niet doen.

Erkennen, voorkomen en leren

We realiseren ons dat de ingevoerde maatregelen uw leed niet weg kunnen nemen. Echter, uit de vele gesprekken die we voerden bleek dat deze maatregelen (een financiële tegemoetkoming, een website, een documentaire, een plek waar u terecht kunt met vragen over passende zorg en financiering van lotgenotencontact) de meesten van u zouden kunnen helpen bij het verwerken.

In dit bericht aandacht voor

- Website en documentaire
- CIE
- Dienstpostbus sluit
- Lotgenotencontact
- AKJ
- Rondetafel 18 maart
- Onderzoek veiligheid
- Meer informatie

-Vervolg voorwoord-

Het thema (voorkomen) van geweld in de jeugdzorg en werken aan een veilige leefomgeving voor kinderen staat nog altijd stevig op de agenda. Hiervoor staan de gecertificeerde instellingen, de brancheorganisaties voor zorg voor jeugd en gemeenten primair aan de lat. De inspecties zijn verantwoordelijk voor het uitvoeren van het toezicht hierop en de rijksoverheid heeft de verantwoordelijkheid het stelsel goed te laten functioneren.

Afgelopen week presenteerde ik onze bevindingen en aanbevelingen aan de beleidscollega's van de ministeries. Deze gingen onder meer over het inzetten van ervaringsdeskundigheid en over het omgaan met klachten en gevallen van huidig geweld. Zij zullen dit verder uitwerken.

In de bijlage sturen we de bijgewerkte infographic. Hierin kunt u lezen wat de stand van zaken is en welke maatregelen geweld in de jeugdzorg in de toekomst moeten voorkomen.

Dialog

Wat het projectteam heeft opgeleverd - naast het implementeren van de erkenningsmaatregelen - is dat het perspectief van de lotgenoten, de ervaringsdeskundigen, is ingebracht in de dialoog. De Rondetafelgesprekken gaan door. Dat is de plek waar ideeën ingebracht kunnen worden, nieuwe voornemens worden besproken en van gedachten gewisseld wordt. Er zal naar u geluisterd blijven worden, via lotgenotenorganisaties, door het blijven organiseren van ronde tafels waar gesprekken met lotgenotenorganisaties, brancheorganisatie en ministeries plaatsvinden.

De branches in de jeugdzorg hebben afgesproken dat zij doorgaan met het organiseren van een jaarlijks congres om het thema voorkomen van geweld en werken aan een veilige jeugdzorg op de agenda houden. Ook hebben zij aangegeven daarbij ervaringsdeskundigen te blijven betrekken.

In deze laatste nieuwsbrief gaan we onder andere in op de afsluiting van de dienstpostbus, de laatste bijeenkomsten die hebben plaatsgevonden en vindt u een overzicht van de organisaties waar u, voor lotgenotencontact en hulp terecht kunt. Daarnaast praten we u bij over het Centraal Informatie – en Expertise punt (CIE) en de stand van zaken rond website en documentaire. Deze laatste zijn nog niet helemaal gereed, de verwachting is om deze in april te kunnen laten zien. Daarvoor zullen wij nog 1x een mail via de dienstpostbus uitsturen. Daarna wordt deze opgeheven.

Vanuit het projectteam wil ik u bedanken voor uw geduld, medewerking, al uw brieven, mails, vragen en aanmoedigingen. Ze hebben ons geholpen om het werk wat we doen nog beter te doen. U hebt ons laten zien hoe belangrijk dit voor u is geweest. En daar deden we het voor.

Wij wensen u alle goeds.

Mede namens het hele projectteam,

Nina Huygen

Hoe staat het met de documentaire en website?

In de vorig nieuwsbrief meldden we u dat we een producent hadden gevonden voor de documentaire en interviews (in de vorm van korte filmpjes) en dat de website wordt onder gebracht bij Slachtofferhulp Nederland.

Inmiddels zijn voor de documentaire de eerste mensen geïnterviewd. Daarbij is gekeken naar een evenwichtige aandacht voor verschillende leeftijden, type van instelling, verschillende vormen en uitingen van geweld en verschillende gevolgen hiervan. Al deze verhalen gezamenlijk vormen inhoudelijk een documentaire over 'Geweld in de Nederlandse jeugdhulp tussen 1945 en 2019'. Begin april verwachten we de eerste beelden. En eind april is de documentaire klaar.

Voor de website worden nu de teksten geschreven. Met de klankbordgroep van lotgenoten zijn verschillende onderwerpen benoemd die aan de orde moeten komen. Ook de site zal eind april klaar zijn. Daar is dan ook de documentaire te vinden en de verschillende interviews.

Ondanks dat het projectteam stopt, gaan we uiteraard gewoon door met het afmaken van de documentaire en website. Als deze klaar zijn ontvangt u voor de laatste keer een bericht hierover via de dienstpostbus.

De documentaire wordt online beschikbaar via de website en is te delen met uw naasten of binnen uw netwerk. Lotgenotenorganisaties kunnen deze tonen op lotgenotendagen, ervaringsdeskundigen kunnen website en documentaire inzetten bij hun activiteiten voor bewustwording en kennisoverdracht, bijvoorbeeld als zij gastlessen geven op Hogescholen of elders. Ook zal de documentaire en site onder de aandacht worden gebracht bij professionals in de zorg.

Centraal Informatie- en Expertisepunt voor slachtoffers van geweld in de jeugdzorg, hun naasten en hulpverleners

Op 29 maart ging de informatiewebsite geweldinjeugdzorginfo.nl van het Centraal Informatie- en Expertisepunt van het Trimbos-instituut in de lucht.

Slachtoffers van geweld in de jeugdzorg kunnen hier informatie en hulpbronnen vinden. Ook voor hun naasten en voor hulpverleners (huisarts, POH GGZ, GGZ-behandelaar e.a.) biedt de website handvatten.

Later dit voorjaar opent dit informatiepunt een info- en advieslijn voor een luisterend oor en ondersteuning bij het zoeken naar hulp. De info- en advieslijn zal uit een chatservice en een telefoonlijn bestaan.

Wilt u geïnformeerd worden over wanneer de info- en advieslijn geopend wordt? Stuur dan een bericht naar: info@geweldinjeugdzorginfo.nl

Dienstpostbus per 1 april gesloten

Met het einde van het projectteam wordt ook de dienstpostbus na 1 april gesloten. Dit betekent dat de mails die gestuurd worden naar deze dienstpostbus niet meer gelezen worden en dus geen reactie krijgen.

Indien u vragen/opmerkingen of signalen heeft op het thema Geweld in de Jeugdzorg, kunt u contact opnemen met de overheid via het volgende contactformulier [Contact | Rijksoverheid.nl](#) .

Meer informatie over de aanpak geweld in de jeugdzorg is te vinden op [rijksoverheid.nl](#)
[Aanpak geweld in de jeugdzorg | Jeugdhulp | Rijksoverheid.nl](#)

Voor informatie of het aanvragen van de financiële regeling kunt u terecht op de website van het Schadefonds Geweldsmisdrijven: [www.schadefonds.nl](#)

Via de dienstpostbus zullen we nog wel de lancering van de website en documentaire bij u onder de aandacht brengen.

Financiële ondersteuning lotgenotencontact geweld in de jeugdzorg

Als onderdeel van het doel om slachtoffers van geweld in de jeugdzorg te erkennen en ondersteunen, is er in 2019 en 2020 door brancheorganisaties €100.000 beschikbaar gesteld als financiële ondersteuning van lotgenotencontact. Door de overheid is er aansluitend voor de jaren 2021 t/m 2023 nog eens €150.000 beschikbaar gesteld via Slachtofferhulp Nederland (SHN) voor dit doel. SHN heeft dit geld in beheer. Organisaties, stichtingen en personen die lotgenotenactiviteiten voor deze doelgroep 'De Winter' willen organiseren, kunnen bij Slachtofferhulp een verzoek tot financiering indienen.

Meerwaarde voor welzijn van lotgenoten

Alle activiteiten die gericht zijn op contact tussen lotgenoten die geweld hebben meegemaakt in de jeugdzorg in brede zin (dus ook: doven- en blindeninstituten, pleeggezinnen, instellingen, psychiatrie etc.) komen voor financiële ondersteuning in aanmerking. Een voorwaarde is dat de activiteit meerwaarde heeft voor het welzijn van lotgenoten. Voorbeelden hiervan zijn lotgenotendagen, huiskamerbijeenkomsten en workshops.

Vergoeding kosten

Het fonds is bedoeld voor de financiële ondersteuning van lotgenotencontact en dekt niet per definitie alle bijkomende kosten. Voorbeelden van kosten die wel gefinancierd worden zijn bijvoorbeeld zaalhuur, catering en materiaal voor de bijeenkomsten. Maar ook reiskosten voor bestuursleden, vrijwilligers, sprekers en lotgenoten komen in aanmerking. Salarissen van bestuurders, oprichtingskosten voor nieuwe stichtingen of verenigingen en juridische kosten kunnen niet met dit fonds gefinancierd worden. Bij elk verzoek tot financiering moet een begroting met verwachte kosten worden meegestuurd. Slachtofferhulp Nederland beoordeelt vervolgens welke kosten vergoed kunnen worden.

Zo dien je een aanvraag in

Het indienen van een verzoek tot financiering kan rechtstreeks bij Slachtofferhulp Nederland. Stuur een mail naar lotgenotenjeugdzorg@slachtofferhulp.nl met het verzoek en eventuele vragen. Slachtofferhulp Nederland stuurt je vervolgens de benodigde informatie en het formulier om het verzoek in te dienen toe en zorgt voor de verdere afhandeling.

Gesprek met AKJ en inspecties over klachtrecht en toezicht

Op 1 maart vond een gesprek plaats tussen vertegenwoordigers van lotgenotenorganisaties, het AKJ (de organisatie voor vertrouwenspersonen), de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) en de Inspectie Justitie en Veiligheid (IJenV).

Het AKJ en de inspecties vertelden over hun manier van werken en in het bijzonder hoe zij de aanbevelingen van de Commissie De Winter invullen. De vertegenwoordigers van lotgenotenorganisaties gaven daarop veel tips en stelden vragen op basis van hun ervaringen. Zo deden zij een sterke oproep aan de vertrouwenspersonen en toezichthouders om ervaringsdeskundigen veel meer dan nu het geval is, te betrekken bij hun werk. Ervaringsdeskundigen weten als geen ander hoe jongeren te bereiken en spreken jongeren aan in hun eigen taal. De taal waarin jongeren zich herkennen en zich erkend voelen.

Een bijzonder punt van aandacht was ook hoe vertrouwenspersonen jongeren kunnen bereiken die in een pleeggezin wonen. Vertrouwenspersonen kunnen daar niet, anders dan in instellingen, regelmatig langs gaan. Voor het bereiken van deze groep kinderen/jongeren hadden de vertegenwoordigers van lotgenoten(organisaties) bijvoorbeeld de tip om deze jongeren via school te benaderen.

De bijeenkomst werd door alle aanwezigen als zeer waardevol ervaren.

Lotgenotenorganisaties/ervaringsdeskundigen in gesprek met branchebestuurders

Op 18 maart vond een rondetafelbijeenkomst plaats tussen lotgenotenorganisaties, beleidsmedewerkers en bestuurders van branches, en beleidsmedewerkers van de ministeries van JenV en VWS. Het was de laatste keer dat het projectteam deze rondetafelbijeenkomst organiseerde. De BGZJ (gezamenlijke branches in de jeugdzorg) nemen dit stokje over.

Er werd aangegeven hoe belangrijk het is om structureel met elkaar te spreken over zaken als ervaringsdeskundigheid en het betrekken van de hulpverleners bij deze gesprekken.

De branchebestuurders toonden zich onder de indruk van de informatie en de voorstellen die zij van de lotgenotenvertegenwoordigers ontvingen. Zij maakten afspraken voor het organiseren van de voorgestelde 'doorlopende lijn' in de gesprekken en de thema's die voor de organisaties van lotgenoten maar ook de branches zelf belangrijk zijn.

De partijen waren het erover eens dat ervaringsdeskundigheid veel structureler kan worden benut in de dagelijkse praktijk van de instellingen én bij het bedenken van verbeteringen.

Een mooi resultaat, dat de toegevoegde waarde van dit soort gesprekken laat zien. Verschillende invalshoeken versterken elkaar en samen werk je naar een gemeenschappelijk doel.

Heeft u zaken waarvan u denkt dat ze aan een van de volgende rondetafelgesprekken besproken kunnen worden, neemt u dan contact op met een van de deelnemende lotgenotenorganisaties. JVB, Voor Ons, NMGH, Misbruikt! (zie voor contactgegevens verder in deze nieuwsbrief).

Onderzoek: Wat vinden jongeren in de jeugdzorg zelf van hun veiligheid?

De Commissie De Winter concludeert dat tussen 1945 en nu bijna driekwart van de kinderen in de jeugdzorg op enige manier slachtoffer is geworden van fysiek, psychisch of seksueel geweld. Om te weten of jeugdigen in instellingen (on)veiligheid ervaren hebben de ministeries van VWS en J&V een onderzoek gestart. Omdat jongeren 'geweld' waarschijnlijk verschillend ervaren, willen zij vooral weten hoe jongeren in de jeugdhulp met verblijf zelf hun veiligheid beleven en of zij ideeën hebben hoe hun veiligheidsgevoel kan verbeteren. Het onderzoek moet organisaties en professionals helpen te leren en te veranderen.

Het onderzoek wordt uitgevoerd door Andersson Elffers Felix (AEF) en de Academische Werkplaats Risi-cojeugd. Zij laten zich in de opzet van het onderzoek bijstaan door jeugdigen, ouders of verzorgers en zoveel mogelijk verschillende leeftijdsgroepen en jongeren in verschillende verblijfsvormen ondervragen. In de loop van dit jaar verwachten de onderzoekers hun eindrapport op te leveren. Daarin staan natuurlijk aanbevelingen maar als het goed is hebben jeugdzorgaanbieders en professionals ook al tijdens het onderzoek allerlei tips gekregen om te verbeteren.

=====

Waar is welke hulp/ondersteuning te krijgen?

Om in contact te komen met specialisten die u kunnen helpen met verschillende vragen rondom hulp bij het verwerken van trauma's kunt u contact opnemen met www.verbreekdestilte.nl. 'Verbeek de Stilte' is een organisatie die valt onder Slachtofferhulp Nederland en die slachtoffers van seksuele intimidatie, misbruik, geweld, aanranding of verkrachting een luisterend oor biedt.

CIE: Centraal Informatie en Expertisepunt voor hulp bij het vinden van passende zorg
Geweldinjeugdzorginfo.nl - [Steun, informatie en erkenning \(geweldinjeugdzorginfo.nl\)](http://Steun, informatie en erkenning (geweldinjeugdzorginfo.nl))

Voor vragen over of het aanvragen van de financiële tegemoetkomingsregeling kunt u terecht bij het **Schadefonds Geweldsmisdrijven** zij voeren deze regeling uit: Tijdelijke regeling slachtoffers jeugdzorg - Schadefonds.

Meer informatie over de aanpak van geweld in de jeugdzorg is te vinden op rijksoverheid.nl:
<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/jeugdhulp/aanpak-geweld-in-de-jeugdzorg>

Om in contact te komen met lotgenoten kunt u zich wenden tot:

- **Jeugdhulp Voldoende Beschermd (JVB):** voor de jeugdhulp van toen, nu en de toekomst: www.jvb2021.nl
- **Stichting Voor Ons:** Stichting voor Ons is opgezet voor en door lotgenoten die slachtoffer zijn geweest van seksueel misbruik, mishandeling of verkrachting: <https://www.stichtingvoorons.org/>
- **Stichting Misbruikt!:** heeft de ambitie de landelijk erkende organisatie te zijn waarin de belangen van slachtoffers van seksueel misbruik worden behartigd: www.misbruikt.nl (in ontwikkeling)
- **Initiatiefgroep NMGJ:** initiatief voor een monument als erkenning van het geweld dat heeft plaatsgevonden in de jeugdzorg: <http://www.stichtingnmgj.nl/>
- **Stichting Kinderdwangarbeid Meisjes Goede Herder:** <https://www.kmgh.nl>
- **Stichting Jeugdzorg Slachtoffers (SJZ):** voor en door lotgenoten. Stichting in oprichting: <https://www.Jeugdzorgslachtoffers.nl>
- **Stichting Revief:** Steun voor lotgenoten van seksueel misbruik: <https://revief.nl/>
- **Stichting SKIP:** Seksueel Kindermisbruik Instellingen en Pleeggezinnen: <https://www.stichtingskip.nl/>
- **VPKK:** vrouwenplatform kerkelijk kindermisbruik: <https://www.vpkk.nl/>
- **Ongeziene Blinden:** behartigen de belangen van mensen met een visuele beperking die op scholen of instellingen voor mensen met een visuele beperking geconfronteerd zijn met psychisch, fysiek en/of seksueel geweld: <https://www.ongezieneblinden.nl/>
- **Stichting Warme Jas:** opvangtehuis voor uit huis geplaatste kinderen, opgezet door Roos Haase: <http://www.rooshaase.nl/stichting-warme-jjas/>
- **LVB:** voor en door mensen met een beperking: www.lvbstichtingrugzak.nl
- **Platform Misstanden Psychiatrie:** dit meldpunt is bedoeld voor (ex)cliënten die opgenomen zijn geweest in een psychiatrische instelling of er nog steeds verblijven: <https://www.platformmisstandenpsychiatrie.nl>
- **Koershuis** – De activiteiten om te komen tot een Koershuis van samenwerkende lotgenotenorganisaties staan vanwege corona 'on hold': [Koershuis](http://www.koershuis.nl)